

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
ภาษาไทย	ก-ค
ภาษาอังกฤษ	ง-ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญเนื้อเรื่อง	ซ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฐ
<b>บทที่ 1 บทนำ</b>	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	6
ขอบเขตของโครงการวิจัย	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	11
<b>บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b>	
แนวคิดในการจัดการขยะมูลฝอย	12
การกำหนดรูปแบบในการจัดการขยะมูลฝอย	14
การหมุนเวียนขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่	15
ประเภทผู้ประกอบการกิจการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่	30
นโยบาย กฎหมาย องค์กรที่เกี่ยวข้อง	32
ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในประเทศต่างๆ	38
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
<b>บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย</b>	
แนวทางในการวิจัย	65
<b>ขั้นตอนที่ 1</b> การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	66

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชากรเป้าหมาย	68
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
<b>ขั้นตอนที่ 2</b> ศึกษาการดำเนินธุรกิจ ปัญหาของธุรกิจรีไซเคิลโดย ผู้กระบวนกรมีส่วนร่วมของเครือข่ายผู้ประกอบการรีไซเคิลโดย องค์กรชุมชนและภาครัฐ	77
<b>ขั้นตอนที่ 3</b> สร้างยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มของการคัดแยกขยะ เพื่อรีไซเคิลด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	79
รูปแบบการจัดการขยะเพื่อรีไซเคิลโดยชุมชน	82
กลไกการตั้งราคารับซื้อขยะรีไซเคิลของโรงงานอุตสาหกรรม	90
กลไกการตั้งราคารับซื้อขยะรีไซเคิลของศูนย์ / ร้านรับซื้อขยะรีไซเคิล	91
รูปแบบการจัดการขยะเพื่อรีไซเคิลของผู้ประกอบการ	93
ผลกระทบภายนอกและการป้องกันของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล	99
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล	103
<b>บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล</b>	
วิเคราะห์ทางด้านแผนการดำเนินธุรกิจ	107
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานประกอบการ	107
ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานของกิจการ	110
ส่วนที่ 3. ทรัพยากรและความสามารถของกิจการ	113
ส่วนที่ 4 ผลประกอบการของกิจการ	114
ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของกิจการ	117
ส่วนที่ 6 แผนพัฒนาการดำเนินธุรกิจในอนาคต	119
ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะ / แนวทางพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ธุรกิจรีไซเคิล	122

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิจัยที่รวบรวมจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก	122
ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ธุรกิจรีไซเคิลเชิงธุรกิจ	125
<b>บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>	
สรุปผลการวิจัย	143
อภิปรายผลการวิจัย	147
ข้อเสนอแนะ	166
<b>บรรณานุกรม</b>	168
<b>ภาคผนวก</b>	
<b>ประวัตินักผู้วิจัย</b>	

## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ปริมาณการนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ใหม่	2
ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนประชากร	8
ตารางที่ 2-1 เปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศต่างๆ	38
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนสถานประกอบการธุรกิจรีไซเคิลที่ได้รับอนุญาต ประกอบธุรกิจ จากกรมการปกครอง	71
ตารางที่ 3.2 กิจกรรมและขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	79
ตารางที่ 3.3 หน้าที่ และความรับผิดชอบของพนักงาน	97
ตารางที่ 4-1 รูปแบบธุรกิจรีไซเคิลจำแนกตามจังหวัด	108
ตารางที่ 4-2 รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	108
ตารางที่ 4-3 ขนาดการลงทุน จำนวนสินทรัพย์รวม	109
ตารางที่ 4-4 จำนวนพนักงานรวม	109
ตารางที่ 4-5 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรต่างๆ	110
ตารางที่ 4-6 ผลการดำเนินงานของกิจการ	111
ตารางที่ 4-7 สรุปความคิดเห็นส่วนที่ 2 เรื่องผลการดำเนินงานของกิจการ	112
ตารางที่ 4-8 ทรัพยากรและความสามารถของกิจการ	113
ตารางที่ 4-9 สรุปความคิดเห็นส่วนที่ 3 เรื่องทรัพยากรและความสามารถของกิจการ	113
ตารางที่ 4-10 แหล่งที่มาของยอดรับซื้อสินค้าวัสดุรีไซเคิลของกิจการ	114
ตารางที่ 4-11 สถานที่ขายต่อของสินค้าวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อเข้ามา	114
ตารางที่ 4-12 แนวทางแก้ไขปัญหาเมื่อยอดรับซื้อสินค้าลดลง	115
ตารางที่ 4-13 ปัจจัยที่พิจารณามากที่สุดในการวางแผนการตลาด	115
ตารางที่ 4-14 ปัญหาด้านต้นทุนการบริหารสูงขึ้นในช่วง 2-3 ปี	116
ตารางที่ 4-15 สาเหตุที่ต้นทุนการบริหารจัดการที่สูงขึ้น	116
ตารางที่ 4-16 ปัญหาและอุปสรรคของกิจการ	118
ตารางที่ 4-17 สรุปความคิดเห็นส่วนที่ 5 เรื่องปัญหาและอุปสรรคของกิจการ	119
ตารางที่ 4-18 แผนการดำเนินธุรกิจในอนาคต	120
ตารางที่ 4-19 สรุปความคิดเห็นแผนการดำเนินธุรกิจในอนาคต	121
ตารางที่ 4-20 สรุปผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก	123

## สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	4
ภาพที่ 1-2: แสดงกรอบกระบวนการดำเนินการวิจัย	6
ภาพที่ 1-3: แสดงจังหวัดในเขตแผนที่ภาคกลาง ของประเทศไทย	7
ภาพที่ 1-4 แสดงกรอบแนวความคิดของการวิจัย	11
ภาพที่ 2-1 การนำขยะของเสียกลับมาใช้ใหม่	16
ภาพที่ 2-2 สัญลักษณ์สินค้าหรือบรรจุภัณฑ์รีไซเคิล	18
ภาพที่ 2-3 ลักษณะของพลาสติกชนิดต่างๆ	21
ภาพที่ 2-4 สัญลักษณ์ของประเภทพลาสติกในการรีไซเคิล	22
ภาพที่ 2-5 วงจรการหมุนเวียนพลาสติก	23
ภาพที่ 2-6 วงจรการหมุนเวียนของกระดาษ	25
ภาพที่ 2-7 วงจรการหมุนเวียนของแก้ว	27
ภาพที่ 2-8 วงจรการหมุนเวียนโลหะ	30
ภาพที่ 3-1: แสดงแผนที่จังหวัดในเขตภาคกลาง ของประเทศไทย	69
ภาพที่ 3-2 การจัดการขยะเพื่อการรีไซเคิลโดยชุมชน	82
ภาพที่ 3-3 โครงสร้างของตลาด ชี้อ-ชาย ขยะรีไซเคิล	88
ภาพที่ 3-4 กลไกการตั้งราคารับซื้อของขยะรีไซเคิล	89
ภาพที่ 3-5 ขั้นตอนการดำเนินการของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล	94
ภาพที่ 3-6 ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล	96
ภาพที่ 3-7 กระบวนการบำบัดน้ำเสีย	102
ภาพที่ 4-1แสดงโครงสร้างการนำนวัตกรรมและการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล	126
ภาพที่ 4-2 แสดงโครงสร้างสนับสนุนธุรกิจรีไซเคิล	126
ภาพที่ 4-3 แสดงโครงสร้างสนับสนุนธุรกิจรีไซเคิลในระบบสื่อสาร และเครือข่ายคอมพิวเตอร์	130
ภาพที่ 4-4 โครงสร้างสนับสนุนธุรกิจรีไซเคิลในระบบสื่อสาร และเครือข่ายคอมพิวเตอร์	133
ภาพที่ 4-5 แสดงการเดินทางของขยะรีไซเคิล	136
ภาพที่ 4-6 แสดงการสร้างธุรกิจคัดแยกขยะของชุมชน	139
ภาพที่ 4-7 แสดงแผนการนำธุรกิจรีไซเคิลไทย	142

## กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง "ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มของการตัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลเชิงธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการและชุมชนในเขตจังหวัดภาคกลาง ของประเทศไทย" ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปีงบประมาณ 2553 และสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงาน และทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในเขตจังหวัดภาคกลาง ทั้งกลุ่มของวงษ์พาณิชย์ และกลุ่มผู้ประกอบการรีไซเคิลที่มีได้เป็นกลุ่มวงษ์พาณิชย์ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และเข้าร่วมการสัมมนา ตลอดจนผู้บริหารและบุคลากรของกรมการปกครอง, กรมควบคุมมลพิษ คณะนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัย ที่เป็นกำลังหลักในการเก็บข้อมูลภาคสนามและกิจกรรมการสัมมนา

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล เลี้ยววาริณ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา, รองศาสตราจารย์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวริย์ ยอดดิม ผู้บริหารสำนักวิจัยและบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, อาจารย์ ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ, ซึ่งเป็นผู้บริหารของคณะวิทยาการจัดการ, ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของการประกันคุณภาพของคณะในเรื่องของมาตรฐานด้านผลงานการวิจัย และเป็นผู้ที่ให้ออกาสผู้วิจัยได้ทำผลงานวิจัย และอาจารย์เมธี สุตรสุนันท์ ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของการสร้างผลงานวิจัยจากระดับมหาวิทยาลัยลงสู่ระดับคณะ, ดร.สมไทย วงษ์เจริญ ประธานโรงงานคัดแยกขยะวงษ์พาณิชย์ ตลอดจนเป็นอย่างดีเยี่ยม ตลอดจนคณะกรรมการผู้ตรวจสอบทางวิชาการ 3 ท่านคือ ดร.ปัญญา ธีรวิทย์เลิศ ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสถิติ ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ, รศ.ดร.นภาพร สิงห์ทัต อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษา และรศ.ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเนื้อหา ที่ให้คำแนะนำตรวจ แก้ไข และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ทุกท่านที่กล่าวนามมาล้วนมีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่า, มูลค่าเพิ่มและความเข้มแข็งทางธุรกิจให้กับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลไทยให้ประสบความสำเร็จ และช่วยลดการนำเข้าทรัพยากรจากต่างประเทศได้

คณะผู้วิจัย